

• • • • •

NMT-praktijkrichtlijn Horizontale verwijzing

Een NMT-praktijkrichtlijn is een leidraad ten behoeve van de tandheeskundige praktijkvoering, zoveel mogelijk aangevuld met voorbeelden van formulieren, reglementen en informatie voor de patiënt, die de tandarts naar eigen inzicht kan aanpassen voor de eigen praktijk.

Uit stilistische overwegingen worden de aanduidingen 'hij/zij' en 'hem/haar' vermeden. Waar dit van toepassing is, worden met 'hij' en 'hem' beide geslachten bedoeld.

Nieuwegein, oktober 2002

Inhoud

De differentiatie van beroepsbeoefenaren binnen het tandheelkundig veld verruimt de mogelijkheid tot 'zorg op maat' in die zin dat de behandeling wordt verricht door de beroepsbeoefenaar die daarvoor qua opleiding en ervaring het meest geschikt is. Om te voorkomen dat dit leidt tot versplintering van zorg en daarmee tot verwarring bij de patiënt, is het noodzakelijk om onderling (beroepsbeoefenaren binnen het tandheelkundig veld) afspraken te maken over horizontale en verticale verwijzing en de te hanteren kwaliteitscriteria daarbij.

De NMT-praktijkrichtlijn 'Horizontale verwijzing' is een leidraad bij het maken en vastleggen van onderlinge afspraken voor de verwijzing door een tandarts van een patiënt naar een collega-tandarts.

Definitie

Horizontale verwijzing is het doorsturen van een patiënt naar een collega-tandarts voor een diagnosestelling en/of behandeling op een bepaald deelgebied van de tandheelkunde. Indien de tandarts c.q. patiënt een collega raadpleegt voor een tweede mening wordt niet gesproken van horizontale verwijzing. Hiervoor wordt verwezen naar de NMT-praktijkrichtlijn Second Opinion.

Toelichting

De laatste jaren doet zich binnen de tandheelkunde de tendens voor dat tandartsen zich differentiëren. Dat betekent dat sommige tandartsen zich van hun beroeps-genoten onderscheiden doordat zij zich een specifieke deskundigheid binnen de tandheelkunde hebben eigen gemaakt. Daarnaast heeft niet elke tandarts evenveel affiniteit met bepaalde behandelingen.

Door een betere gedifferentieerde verdeling van taken op grond van het opleidings-niveau van de tandarts kan doelmatig 'zorg op maat' aan de patiënt worden geboden. Horizontale verwijzing is een middel om de patiënt optimaal van deze 'zorg op maat' te voorzien.

Daarnaast heeft Horizontale verwijzing tot doel middels het stimuleren van intercollegiaal overleg en kennisuitwisseling de kwaliteit van de tandheelkundige zorgverlening te bevorderen.

In deze praktijkrichtlijn zijn de aspecten die van belang zijn voor een zorgvuldige, professioneel verantwoorde en patiëntvriendelijke verwijzing op een rij gezet.

Werkwijze

Uitgangssituatie

Reden om tot horizontale verwijzing over te gaan kan één van de volgende situaties zijn:

- De tandarts acht een collega-tandarts beter toegerust en/of meer bekwaam op het betreffende deelgebied van de tandheelkunde.
- De tandarts heeft onvoldoende affiniteit ten aanzien van de betreffende behandeling.
- De patiënt vraagt zelf om verwijzing.

Verwijzing door de eigen tandarts van de patiënt (de verwijzer)

- De verwijzer zorgt voor een uitvoerige toelichting aan de patiënt (volgens gedragsregels 11 en 12). Tevens licht hij de patiënt in over de gang van zaken bij en na verwijzing, eventueel ondersteund met een folder. Zonodig biedt hij de patiënt gedurende het gehele behandelingstraject de gelegenheid tot het stellen van vragen.
- De verwijzer is verantwoordelijk voor de verwijzing. Hij betracht bij de door hem aanbevolen keuze de nodige zorgvuldigheid.
- De verwijzer stelt zich zonodig op de hoogte van eventuele wachttijden bij de behandelaar.
- De verwijzer maakt afspraken met de behandelaar over de verdere afhandeling zoals de eventuele machtigingsaanvraag bij de zorgverzekeraar en de financiële afhandeling.
- De verwijzer geeft schriftelijk de gevraagde hulpverlening aan en geeft deze in een (open) envelop mee aan de patiënt. De omschrijving is zo gespecificeerd mogelijk. Te denken valt hierbij aan:
  - aard van de aandoening;
  - initiële diagnose/indicatiestelling;
  - reden van verwijzing (zie onder 'uitgangssituatie');
  - aard van de verwijzing: is er sprake van een diagnose/indicatiestelling, een (eenmalige) specifieke deelbehandeling of een totale behandeling op het betreffende deelgebied van de tandheelkunde;
  - aanwezigheid aanvullende relevante informatie.
- De tandarts naar wie verwezen is (de behandelaar), is verantwoordelijk voor de financiële afhandeling.
- De verwijzer maakt een vervolgspraak met de patiënt na de betreffende behandeling of, indien gewenst, voor voltooiing van die behandeling.
Kortom de verwijzer is en blijft de tandheekundige zorgverlener van de patiënt behoudens ten aanzien van de behandeling waarvoor de patiënt is verwezen.
De verwijzer vervult bij de verwijzing een coördinerende functie (spilfunctie).

Intake door tandarts naar wie verwezen is (behandelaar)

- De behandelaar is verantwoordelijk voor de door hem uitgevoerde behandeling.
- Desgevraagd is de behandelaar bereid zijn kennis en vaardigheid op het betreffende deelgebied van de tandheelkunde zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld door het aangeven van opgedane ervaring c.q. gevolgde cursussen.
- De behandelaar draagt zorg voor een optimale voorlichting aan de patiënt en vraagt instemming van de patiënt met de gemaakte behandelingskeuze (gedragsregels 11 en 12).
- Er dient overeenstemming te zijn tussen verwijzer en behandelaar over de diagnose/indicatiestelling. Indien de behandelaar een andere oplossing van het probleem van de patiënt opportun acht, wordt hierover telefonisch/schriftelijk contact met de verwijzer opgenomen. Is er geen overeenstemming dan kan volgens de NMT-praktijkrichtlijn Second Opinion een derde collega worden ingeschakeld.

• • • • •

Wijze van totstandkomen

Bij het opstellen van deze praktijkrichtlijn is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Gedragsregels voor tandartsen;
- Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO, april 1995);
- Advies Capaciteit Mondzorg, aanbevelingen voor de korte en lange termijn (augustus 2000).

Voor informatie over deze praktijkrichtlijn kunt u contact opnemen met de afdeling Ledenservice van de NMT, Postbus 2000, 3430 CA Nieuwegein, telefoon 030-6076380.

- De behandelaar zal pas tot behandeling overgaan, indien de patiënt is verwezen door zijn eigen tandarts (de verwijzer) en er voldoende documentatie voor de betreffende behandeling aanwezig is.

Terugverwijzing

- De behandelaar brengt schriftelijk verslag uit aan de tandarts van de patiënt (de verwijzer).
- De behandelaar verwijst de patiënt na de behandeling terug naar de tandarts van de patiënt (de verwijzer).
- De behandelaar zal zich onthouden van een andere behandeling dan die ten behoeve waarvan de patiënt verwezen is.
- Na ontvangst van de rapportage geeft de verwijzer zonodig verdere toelichting aan de patiënt over de uitgevoerde behandeling.
- De behandelaar onthoudt zich jegens de patiënt van het geven van een mening/oordeel over het werk van de verwijzer.

NB. Bij verwijzing van specifieke patiëntengroepen (moeilijk behandelbare kinderen, geriatrische patiënten, gehandicapten, etc.) kan de verwijzing veelal de gehele behandeling betreffen en kan in goed overleg worden afgesproken dat de verwijzer niet langer als spilfunctionaris optreedt. In dat geval vindt geen terugverwijzing plaats.

Vragen en klachten

Zorgverlener

- Indien één van de betrokken tandartsen klachten heeft over de gang van zaken bij de verwijzing neemt hij in eerste instantie contact op met de betreffende collega. Hij onthoudt zich van commentaar tegenover de patiënt (vlg. gedragsregel 15).

Indien hij geen gehoor vindt bij zijn collega kan hij overwegen een klacht in te dienen bij de Regionale Beoordelingsraad.

Patiënt

- Indien de patiënt meer informatie wil ten aanzien van de tandheelkundige behandeling kan hij in eerste instantie hiervoor terecht bij zijn eigen tandarts, de behandelaar of bij het Tandheelkundig Informatie Punt (TIP), telefoon 0900-2025012 (€ 0,25/minuut).
- Indien de patiënt een second-opinion wil vragen of een klacht over de tandheelkundige behandeling wil indienen, kan bij het TIP nadere informatie worden verkregen over de daartoe te volgen procedure.